

Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum

DELORSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám. (Wagner pafota.) Telefonszám: 197, éjjel 488. Sürgőny cím: „Delorska”. Novisad

NOVISAD, 1925 DECEMBER 19.

SZOMBAT

Előfizetési ára: egy hóra 40, három hóra 120, fél évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szám ára hetköznapi 150 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

Veszedelemes áramlatok

A világharc egyik oszlopos következménye, hogy a háboru megújulásától való egyetemes elborzadás uralkodik a lelkeken és ez a nemzetközi érintkezésekben végletes óvatosságra kényszeríti a politikát. Az egymás ügyeibe való beavatkozás hajlama végtelenül tartózkodó lett és csak népszövetségi takaró alatt lehetséges azokban az esetekben, melyeket a nemzetközi megállapodások szabályoztak s akkor is csak a gyöngébb államokkal szemben. Az államok szuverenitásáról soha sem szavaltak annyit, mint most, mikor a közös, nagy érdekek a teljesen szűz felségiség áldozati feladását követelték. Ez az egyik oldalán bántortalan, a másik oldalán lekicsinyítő álláspont okozza, hogy a kisebbségi kérdésben klasszikus lépés nem történhetik és ha néha talán a kisebb államok intelmét kapnak, Olaszország például mint nagyhatalom, embertelenül és meggyalázóan pusztíthatja kisebbségeinek intézményeit. Az öntudatos bátorságnak és igazmondásnak nagy hiánya okozza, hogy az emberi méltóságba ütköző toznyos merényletek a világháborúval nem részesülnek jelentős megtorlásban. Néha felbocsát egy kiáltványrakétát a nemes lelkek valamely szövetsége, egyik-másik parlamentben szürke beszéd próbál a szunnyadó lelkiismeretre hatni, de a vérmes államok vagy háborus fertőzött társadalmak tovább gyakorolják úzerkedő indulataikat. Az a biztos tudat, hogy a belpolitikai szörnyűségek miatt semmiféle külső hatalom nem árul el hivatalosan még csak szemrebbent sem, szűli a kalandoszerű nagyságok szerencsés előtöréseit a hatalom örületes rendszerei felé. A békeművek, még az ábrándokat sugalló locarnói okmányok is, annyira gyöngék és esetlenek, hogy fennmaradásuk és fejlődésük érdekében az európai hivatalos lelkiismeret állandóan némaságra kényszerül veszélyes kezdeményezések hallatára is, ha azok belpolitikai jelmezben ügyeskednek. Így otthon mindenütt szabad a vásár és úgy látszik, nem vagyunk annyira összefűzött világ-rész, hogy a szomszédaink örültségeit nyugodtan elviseljük. Az emberi jogok, a nemes szabadság intézményei pusztulásra kárhoztattak.

Napról-napra csaldunk abban a hitben, hogy a nyugati demokrácia hatásos lehet a saját szűk területein kívül. Nem látjuk sem a liberalizmus, sem a szociáldemokrácia, sem az angolszász keresztény emberszeretet, sem, a zöld, sem a sárga internacionalék kívülre való üdvös hatását. Még ott sincsen nagyobb visszahatás, ahová a merénylőszándéku áramlatok a jövő lehetőségeit egy-egy súlyos fenyegetését dobják el. Volt-e foganatja azoknak az elméleti kitéréseknek, melyeket a spanyol katonai önkény író-áldozatai érdekében Rivera ellen intéztek? A beavatkozási kísérletek különös sikerrel jártak talán Oroszországban? Visszatérhettek az utódállamok kiutasítottjai vagy az orosz menekültek? Kemál köztársasága elismerte a kisebbségeket? Mussolini borzalmas cezaro-mániája miatt talán valami különösképpen horkant fel a világ és a Nizza, Korzikára való cézás nagyon felháborította Franciaországot? megfogynak-e mozdulni Nitti mellett a liberális elemek kitűnő mérvben? Az emberek, országok a saját sebeikkel, gondjaikkal törődnek és azzal a munkával, amely a békét min-

denáron fentartani törekszik. A szürke por felszik mindenben, ahol a kalandnak még nem jöttek el a kedvező viszonyai. A szilárd földterületek, mint Amerika, elzárkózik teljesen anyagi önzésébe. Locarno minden, a háborútól való való félelem a végső erőfeszítés. A dél-európai heves talajokon van csak kihívó élet, melyet a többi Európa silány fáradtsága és nemtörődömsége akaratlanul erősít s feltűzel. Amerika üzleti számításai pedig megaranyoz tetejébe. A kritikai lelkiismeretlenség a nyers anyagi érdek, a békés meghunyászkodás így azokra az utakra ragadja a fascizmusszerűségeket, melyek az emberi méltóság multjával és jövőjével türetetlen ellentétben állanak.

Az amit Spanyolországban, Görögországban, a Szovjetben, most Perzsiában csináltak, amire Olaszország „örökös” miniszterelnöke eddigi cselekedetei megkoronázása céljából készül, kétségtelenül jogos belügy volt és marad addig, míg az erőtlen európai közvélemény néma elismerésétől is akaratlanul segítve csak otthon pusztított és nem fenyegette az európai közös érdeket. De ha a Rizakánok uralkodók lesznek, ha az olasz fascizmus Sullaszerűen rendezkedik be és Mussolinit új Bonapartává fújja fel, könnyen borzalmas válságba sodródhatik Európa egy nagy része. A trónusra kerülő szerencsefiak mindig háborút jelentenek, mert hirtelen beültetett rendszereket és felszárnyalt egyéni nagyságot csak hadidicsőséggel, nem pedig valutastabilitációval vagy százmillió dolláros amerikai kölcsönökkel lehet szilárdítani. Mussolini már ekkor közel járt ahhoz, hogy felrobantja a Népszövetséget és a háboru kutyáit elszakítsa a láncokról. Mint Olaszország koronázatlan vagy

pedig koronás királya fog-e télovázni, télovázhat-e? Nincsen joga, hogy ugyanolyan gyávanak lássa a népszövetségi Európát a nagy kihívásokkal szemben, mint saját ellenzékét odahaza? Az igazi fehér fajt most már két oldalról szorongatja a szélsőség, kelet és dél felől. Fentarthatja ezt a feszítő erőt sokáig, ha a herétek halk semlegességével nézi a jelen minden aprólékos formását és ragaszkodik a kizárólagosság önzéséhez? Napoleonnak főerőssége volt, hogy ellenségei gyengék voltak és a szürkeségből táplálkoztak. A szocializmust a gyávaság és szerveztlenség erősítette meg. Nem szabad felednünk, hogy a fascizmusnak és bolsevizmusnak mindenütt vannak előretolt állásai.

Mi hat ebből közvetlenül reánk, kisebbségekre? A szabadság pusztulása kihát a mi jogaink erejére is. A szélsőségek viharai mindenütt nyugtalanítják a kedélyeket, a kisebbségi érdek pedig azt kívánja, hogy derülj, nyugodt, okos, érlelő legyen az időjárás. Nyilvánvaló lehet a kötelességünk. Erőnk bátor és színes alkalmazásával mindenként azon kell lennünk, hogy az erkölcstelenség és kalandosság szellemét magunk körül gyöngítsük és ne tántorodjunk el arra, hogy a szélsőséges irányzatokat rokonszenvünkkel megerősítsük. Csak nekünk, az elesetteknek van jogunk arra, hogy mindent a magunk érdeke szerint mérlegeljünk és távolabbi dolgokat semlegesen nézzünk. Mert a mi érdekünk a jöveteendőseget, az igazságot jelenti, a mi semlegességünk az igazság fogadására való készülést jelenti. Nekünk erre kell gyűjteni és nem szabad erősíteni azt, ami távolról felénk hatva ellenfeleinket erősítheti. Nekünk a közszabadságok új felvirulása érdekében kell dolgoznunk a magunk külön sorsának ápolásán kívül.

A radikálisok takarékososságról tárgyalnak

Miért mondott le Uzunovics építészeti miniszter?

Beogradból jelentik: A radikális párt tegnap egész nap ülést tartott, a kényszerítő körülmények hatása alatt. A radikális pártban ugyanis nemcsak belső ellentétek vannak, amelyek megnehezítik a párt helyzetét, hanem még kívülről is kénytelen olyan támadásokat kivédeni, amelyek a párt egysége ellen irányulnak.

A radikális választók nagyon elégedetlenek a terhes adózás miatt.

A képviselők tisztában vannak azzal, hogy az adózási teher nagy veszélyt jelent a pártra nézve, mert a nép nem szívesen szavaz azokra a képviselőkre, akik mind több és több adóval terhelik meg őket. A tegnapi ülésen azzal foglalkoztak, hogyan lehetne takarékoskodni. Lényegében az egész takarékosági vita csak porhintés volt a választók szemébe, mert semmi olyan határozatot nem hoztak, amiből következtetni lehetne arra, hogy komolyan akarnak takarékoskodni.

Az ülésen felszólaló képviselők élénken bírálták az egyes miniszterek működését. Ami szintén amellett szól, hogy a radikális pártban valami baj van. Különösen Jovanovics Ljuba volt kíméletlen a támadásban, amely főleg a pénzügyminiszter ellen irányult. Azt követelte,

hogy a pénzügyminiszter minden évről terjeszsen elő zárszámadást; addig nem lehet a költségvetést megszavazni, amíg nincs zárszámadás. A kormánynak végre kell hajtani a tisztviselőredukciót, ami nagy megtakarítást jelentene. Radics Stepan is támada, mert ez megakarja szüntetni az egyetemeket.

Az ülés eredményeként elhatározták, hogy felhívást intéznek a kormányhoz és pénzügyi bizottsághoz, amelyben felhívják ezek tagjait, hogy a költségvetés összeállításánál tarisák szem előtt az ország adózó polgárságának súlyos helyzetet.

Uzunovics lemondása

Uzunovics Nikola középítészeti miniszter beadta lemondását. Politikai körökben ez a váatlan lemondás nagy felzúdulást keltett. Radikális képviselők szerint Uzunovics lemondása nem valamilyen politikai machináció eredménye, de nem is történt előre megállapított terv szerint. Többféle hírt keringett Uzunovics lemondásának okáról, az igazi okot azonban nem lehetett megállapítani. Beszéltek arról is, hogy visszavonta lemondását, ez azonban nem nyert beigazolást, ha igaz is lenne, karácsony után mindenképpen kiválik a kormányból.

Franciaország tízmilliárdos kölcsönt akar felvenni

Párisból jelentik: A lapok jelentése szerint a francia nagyiparosok Doumergue köztársasági elnöknek és Briandnak azt az ajánlatot tették, hogy Franciaországban és külföldön, a francia iparvilág nevében tízmilliárd frank összegű kölcsönt vegyenek fel. Az adósságokat és azok törlesztését a francia ipar termékeinek bizonyos százalékával szavatolja. Ugy az elnök, mint Briand kedvezően fogadta az ajánlatot és hír szerint már is megkezdődtek a tanácskozások az illetékes tényezőkkel.

A város nem eszközi beruházásokat a jövő évben a költségvetés terhére

Novisad város kibővített tanácsa december 30-iki közgyűlésén fogja tárgyalni a város 1926. évi költségvetését.

A jövő évi költségvetés szerint a város bevétele 18,535,469 dinár lesz, ezzel szemben a kiadások összege 22,375,565 dinár, a hiány 3,840,096 dinár, amit községi pótdadóján fogják fedezni. Az állami egyenes adót véve alapul, a pótdadó 96 százalék lesz.

A jövő évi költségvetés összeállításánál a tanács tekintetbe vette azt a súlyos helyzetet, amelyben ma az adófizetők élnek és arra törekedett, hogy a minimálisra szállítsa le a város kiadásait. A takarékoság az oka annak, hogy a jövő évben semmilyen nagy beruházást nem fog eszközölni a város, illetve az esetleges beruházásokat nem a költségvetés terhére fogja eszközölni. A háború után ugyanis az volt a szokás, hogy minden beruházási kiadást a költségvetés keretében fedezték, mivel a város nem kaphatott volna kölcsönt még a legsürgősebb munkálatok elvégzésére sem. A városi tanács most a háború előtti idők mintájára a nagyobb beruházások céljaira szükséges összegeket nem városi pótdadóján akarja fedezni, hanem kölcsönök felvétele révén. Ezáltal ugyanis nemcsak a mostani generáció viseli azokat a terheket, amelyek a város fejlesztésével együtt járnak, hanem a jövő generáció is segít fizetni.

A költségvetés összeállításánál figyelembe kellett venni azt is, hogy a város fő jövedelmi forrása a földbérletből eredő bevétel volt. Az idén azonban nagyon csökkent ez a jövedelem, mert nemcsak a földbirtokreform révén vesztett el sok földet a város és esett el ezáltal tetemes bevételről, hanem ezenfelül a városi földek bérletéből is sokkal kisebb összeg fog befolyjni, mint az elmúlt évben. A városi tanács nem akarta a pótdadót felemelni, hogy a bevétel-csökkenést pótolja, hanem más uton akarta fedezni a hiányt, ezért vezette be a telekértékelmelkedési adót, a kártyaadót és az ugynevezett lumpadót.

A jövő évben a város nem fog nagyobb városi munkálatokat végeztetni, ha nem kap ehhez megfelelő kölcsönt, csak a legszükségesebb javításokat fogják a költségvetés terhére végeztetni.

— **Rendőri hír.** A novisadi rendőrség detektívjei tegnap este a Drina vendéglőben két gyanús nőt igazoltattak. Az illetők Nagy Rozália és Lakatos Katicának mondták magukat. A detektívek két torbát találtak náluk megrakva mindenféle holmival. Nagy Rozália arra a kérdésre honnan jutott a torbákban levő dolgokhoz, azt válaszolta, hogy vőlegénye torba készítő és attól kapta. Miután mindkét leány vidéki, a rendőrség eltoloncolta őket illetőségi helyükre.

Garantált tiszta fehér

köső

és finoman őrlt köső, vagonként és kis tételekben azonnali szállításra kapható

Gausz János, Novisad

Futočki put 66. Telefon interurban 534.

A KIRÁLY SZÜLETÉSNAPIJA

Fényes külsőségek között és óriási lelkesedéssel ünnepelték meg a király születésnapját az egész országban

A cseh köztársaság elnöke a legmagasabb rendjellel tüntette ki a királyt

A király harminchetedik születésnapját fényes keretek között ünnepelték meg tegnapelőtt az egész országban. A fővárosban dél-élelt 11 órakor ünnepi istentiszteletet tartottak, amelyen a király, a királyné, a miniszterek, a parlament küldöttsége, a képviselők, a diplomáciai kar, a tisztikar, a hivatalok és az egyesületek küldöttségei vettek részt. Az istentiszteletet Dimitrije patriárka fényes segédlettel celebrálta, majd a mise után hatalmas lendületű beszédet tartott, amelyben a király érdemeit méltatta. Amikor a király visszatért a királyi palotába, Seba Jan csehszlovák követ jelent meg a király előtt, hogy Massaryk elnök szerencsekívánatait tolmácsolja. A követ ez alkalommal a legmagasabb csehszlovák kitüntetést, a Fehér Oroszlán-rend nyakláncát adta át Öfelségének valamint Massaryk elnök sajátkezűleg írt levelét. A király hálásan fogadta az elnök figyelmességét és felőrás különkihallgatáson tartotta vissza a követet, akivel barátságosan elbeszélgetett. A Fehér Oroszlán-rendet 1924. november 13-án alapította a csehszlovák parlament és a rend nyaklánc a legmagasabb kitüntetés, amely csak uralkodóknak adományozható.

A beogradi helyőrség tisztikara este 10 órakor fényes bált rendezett az „Oficirski Dom” helyiségekben. Pontban 11 órakor jelentek meg a király és királyné a tábornoki kar kíséretében. A király tábornoki egyenruhát viselt, a királyné fehér dus aranyszövőesü atlaszruhában, fején briliáns diadémmal jelent meg. A király legelőször a minisztereket üdvözölte, majd a zenekar rázendítette a „Srbijankát”, amelyet a király és a királyné is lejtek. A cercle alkalmával a király hosszabb ideig elbeszélgetett a megjelent előkelőségekkel, de leghosszabban Rádics Istvánnal, ami általános felűnést keltett.

Az újságírók megállapítják, hogy a tisztibálon rengeteg sok közönség vett részt és különösen nagy számban jelentek meg a horvát vendégek, akik lelkesen tüntettek a király mellett.

A horvátok fővárosában

Zagrebben imponáló lelkesedéssel ünnepelték meg a király születésnapját. Az összes templomokban hálaadó istentiszteletet tartottak; a katedrálisban Bauer érsek celebrálta a misét fényes papi segédlettel. Az istentisztelet után katonai díszszemle volt, amelyen Mátics tábornok is megjelent.

A díszszemle után a báni palotában Grakovics báni tanácsos fogadta a deputációkat. A főispán pedig fényes bankettet rendezett a vendégek tiszteletére. Este a polgárság lampionos menetben vonult végig a város utcáin, lelkesen tüntetve a király, a királyné és a trón-

örökös mellett. Az egész város fel volt lobogóva.

Novisadon

a szokásos ünnepi hangulatban folytak le a király születésnapja alkalmával rendezett ünnepségek. Az összes templomokban hálaadó istentiszteleteket tartottak. A görög-keleti templomban megjelent Miliszavljevics hadtestparancsnok is egész vezérkarával.

A király születésnapját az ország többi városaiban is lelkes hangulatban ülték meg. Skopljén, Sarajevón, Dubrovnikban, Osijeken, Szuboticán mindenütt lelkesen tüntetett a nép a királyi család mellett.

A tiszti bál

A király születésnapjának estéjén rendezte meg Novisad és Petrovaradin helyőrsége bálját. Este féltíz órakor már zsufozva volt a Szloboda szálló izlésesen feldíszített terme, hölgyek ragyogó toalettokban, katonatisztek gálában, a város társadalmi életének számottevői frakkban, szmokingben várták Miliszavljevics Mirko tábornok hadseregarancsnok megérkezését.

Mitrovics tábornoknő nyitotta meg a táncot Miliszavljevics tábornokkal, s a megjelentek közül a következőket tudtuk feljegyezni:

Asszonyok: Dr. Sztéfanovics Zsarkóné, Dungsersky Gyökóné, Mitrovics tábornoknő, Dr. Nikolics Brankóné, Szliepsevics Milan nyug. főispánné, Nikolics ezredesné, Dr. Markovics Sácóné, Kluka Györgyné, Urbán Károlyné, Pászthy Sándorné, Achs Izorné, Dr. Pavlasz Ignácné, Dr. Nedeljkovics Gyuricáné, Dr. Pecija-Popoviczné, Hadzsics Sztévoné, Dr. Schwarz Jánosné, Székely Arnoldné, Kóródy Lajosné, Komlós Rezsóné, Vámosi Andorné, Kapamadzija Brankóné, Tomics Miodragné, Dimovics Döméné, Dr. Kerekes Istvánné, Matejics Milené, Vig Vilmosné, Lazics Sztankóné, Dr. Kalenicné, Dr. Eckstein Lajosné, Debeljacski Mitáné, Freud Miksáné, Francuski Milánné, Schwarz Egonné, Petrovics Lázárné, Dr. Petrovics Milosné, Joszics Mladenné, Csulumné, Dr. Rankovics Marcelle, Waldmann Andorné, Frank Fritzné, özv. Vulko Vida, Kohn Gyula Józsefné, Novics Vladimírné, Dr. Kovács Bódogné, Forgács Györgyné, Strajics Sztvetozárné, Gerden Antonné, Láng Ödönné, Diamantné, Hubertné, dr. Gvozdanoviczné, Devrnja Brankóné, Rosenzweig Hugóné.

Leányok: Lehrer Ilonka, Hadzsics Beba, Miroszavljevics Olga, Wurst Dori, Handler Vilma, Francuski Olga, Kiselicski nővérek, Dr. Nedeljkovics Vera, Klein nővérek, Nikolics Leposzava, Nikolics Nada, Ivkovic Anka, Hirschfeld Lily, Weinberger Margit, Klug nővérek, Schick Mariska, Novics Lenkica, Eckstein Janka, Mogin Draginja, Dr. Micics Nada, Eppinger Klári, Petrovics Manka, Lederer Ilá.

Az új román egyháztörvény szerint egyetlen vallásfelekezetnek sem szabad függő viszonyban lennie a külfölddel szemben

Bukarestből jelentik: A szenátusban Lepedatu kultuszminiszter benyújtotta a román egyházakra vonatkozó törvényjavaslatot. A törvényjavaslat néhány fontosabb intézkedése a következő: A törvény kimondja, hogy egyetlen vallásfelekezetnek sem szabad függő viszonyban lennie külföldi egyházi hatóságokkal, vagy szervezetekkel szemben, kivéve dogmatikus elvekben és a kánonjogban előírt határokat. Ennek a rendelkezésnek célja annak megakadályozása, hogy a román vallásfelekezetek a katolikusok kivételével, külföldről utasításokat kaphassanak. Egyetlen vallás sem fogadhat el anyagi segílyt külföldről, és nem támogathat külföldi állampolgárt, csak a kormány hozzájárulásával. A törvény elismeri a görög keleti,

görög katolikus, az egyesült katolikus, örmény katolikus, a református, evangélikus, luteránus, unitárius, mohamedán és a zsidó vallást. A vallásfelekezeteket kötelezi, hogy a hívekhez intézendő valamennyi rendeleteiket és utasításait terjesszék be a kultuszminiszteriumba, amelynek jogában áll eltiltani olyan rendeletek végrehajtását, amelyek nézete szerint, az állam törvényeivel ellentétben állanak. A kegyuri jog megszüntetéséről szóló szakasz, a kegyuraság parochiáit, az illető községek tulajdonába juttatta. Erdélyben 169 ilyen kegyuri parochia van. A gyermek a szülők közös vallását követi, a vegyes házasságból született gyermek vallását az apa állapítja meg.

KISEBBSÉGEK

(—) A román parlamentből kiüldözték a magyar képviselőt. A román kamara tegnapi ülésén Angelescu közoktatásügyi miniszter felolvasta a kormány nyilatkozatát, a magánoktatási törvényjavaslatban foglalt reformokról. Beszéde közben Sándor József magyar képviselő egy helyen megszakította, mire a miniszter kétségbevitte Sándor Józsefnek azt a jogát, hogy mint az egyik kisebbség érdekeinek előharcosa lépjen fel. Kijelentését a miniszter azal indokolta meg, hogy Sándor vezetője volt az EMKÉ-nek, ennek a hírhedt elnemzetlenítő magyar egyesületnek. A miniszter beszédére a kormánypárti képviselők óriási zajongásban törtek ki és botrányos jelenetek közben kényszerítették Sándor Józsefet, hogy az üléstermet elhagyja.

(—) Olaszországban sem jó nemzeti kisebbségnek lenni. Gracibót jelentik: A Tagespost értesülése szerint az isztriai Fontana községben (Tarenzu mellett) a katolikusok a reggeli misén horvát egyházi énekeket énekeltek, amely felkeltette az olasz hatóságok rosszallását és felszólították a karabiniereket, hogy menjenek a templomba és tiltsák meg a horvát énekeket. A következő templomban tényleg megjelent a templomban két karbinieri, azonban a horvátok elűzték őket.

A legközelebbi alkalommal a karbiniereknek a fascistákkal egyetemben valóban sikerült megakadályozni a horvát nyelven való éneklést, mire a horvátok eltávoztak a templomból és kijelentették, hogy nem járnak többé a templomba mindaddig, amíg újból meg nem engedik, hogy horvát egyházi énekeket énekelhessenek.

(—) A cseh földbirtokreform a magyarok ellen. A cseh földbirtokreform végrehajtásában a cseh kormányt, magyar ellenes szempontok irányítják. Ennek szomorú bizonyítéka a Nógrád vármegyében a közelmúltban végrehajtott földosztás. A Koburg uradalomnak egy három ezer holdas pusztáját a cseh földhivatal több maradékbirtokra osztotta fel és cseh légionárius tiszteknek és hivatalnokoknak adományozta. A szomszédos község színmagyar lakossága egy tenyérnyit sem kapott ebből a birtokból. A viskei Forgács uradalomból, a szomszédos magyar község földigénylői összesen hetvennyolc holdat kaptak, míg tizenegy cseh család között nyolcszázhetvenhat katasztrális hold földet osztottak ki. A környékbeli tiszta magyar községek mintegy háromszáznyolcvan földigénylője közül, alig egy páran összesen hetvennyolcholdat kaptak, mégpedig a legrosszabb és szinte hasznavehetetlen területekből. Az uradalom cselédségével hasonló módon bántak el. Negyven évig hűségesen szolgáló cselédnek csupán 2—25 hold földet juttattak, ellenben egy alig huszónapja szolgáló gazdasági cselédnek negyven holdat mértek ki, mert légionáriusnak vallotta magát. A gömörmezei Jánosi községben, az odaváló magyar földműveseknek bérbeadott mintegy kétszáz hold kiterjedésű kisbirtokokat elvették a magyar földművesektől és a tizenöt kilométernyire lakó környei légionárius telepeseknek adták át.

Olvassa a Délbácskát!

BÁCSMEGYEI FÖLDBIRTOKOSOK FIGYELMÉBE!

Jelzalog kölcsönöket

kedvező visszafizetési és kamatfeltételek mellett folyósít a

KERESKEDELMI és IPARBANK R. T. NOVISADON

A kölcsönkérőknek telekkönyvi kivonatot és kataszteri birtokívet kell beérkeztetniük a kölcsönigénylés alkalmából. 2131-1-10

MEGÉLÉNKÜLT A KARÁCSONYI ÜZLETFORGALOM

Kedélyes hangulat, bálozók gyönyörűsége és szenzációs kirakatok a noviszádi üzletekben

Ahol zeneszó mellett szórakoznak a vevők — Kézifestésű selyemsálók birodalma Operai előadás, cukorka szopogatás közben — Könyvvásárlás helyett kölcsönkönyvtár

A karácsonyi vásár valamivel megélenkült. A kereskedők arca felderült, a prognózis tehát jobb időt jósol. Viszont az is igaz, hogy mégsem olyan méretű a kereslet, amilyen annakidején volt, amikor a közönség a karácsonyi hetekben valósággal elárasztotta az üzleteket. Az emberek tücsköt-bogarat vásároltak össze, hogy kiadhassák a pénzüket. A konjunktúra persze elmúlt, és csak az emléke maradt vissza. A kereskedők még mindig sopánkodnak, bár a sok sóhajtásban némi malícia is rejtőzik. Nem kell elfelejteni, hogy annyira befáradtak az adóterhekbe és úgy rettegnek az esetleges újabb adósróftól, hogy inkább elhallgatják a valóságot. Mert az adópolitika nem ismer tréfát, még a lélekzetvételeit is megadóztatná, ha lehetne. Ha valakit csak azért adóztatnak meg, mert a kutjából vizet merítenek a szomszédok, és a finác ebben is hasznot vél feitalálni, nem kell csodálkoznunk, ha a kereskedők diplomatikusan halgatásba burkolóznak. Próbálja valaki azt mondani, hogy az üzlete „jól megy”. Másnap már ott lesznek az adóközvegek adóbevallási ivekkel és akkor jaj annak a szerencsétlen flótásnak, aki elszólta magát és igazat mondott.

Legutóbb végigjártuk a nagyobb noviszádi üzleteket, ahol valóban kétségbeejtő pangásról győződünk meg. A vevők csak lézengtek, de nem vásároltak, a fogasztás csak a legminimálisabb közszükségletekre szorítkozott. Talán megesett a vevők szíve, vagy talán jobbra fordult a soruk azóta; tény az, hogy pár nap óta némileg fellendült a vásárló kedv. Most már vidéki embereket is látni, akik nemcsak kívülről, hanem belülről is megnézik a boltot. Sőt olyan csodát is láttunk, hogy a vidéki ember vásárolt és — fizetett. A kereskedő majd összeroppant a meglepetés súlya alatt és tisztelemmel elismételte, hogy „köszönöm szépen, alázatos szolgálója”, végül nemcsak az ajtót, hanem az uccáig is kikísérte a vevőt, jókívánásokkal tetézve távozását.

Olyan csodabogár lett nálunk a jó vevő, hogy egy csöppet sem kell csodálkoznunk, ha a fizető vásárlót minden jóval halmozzák el. Jó utat és jó szerencsét kívánnak neki és külön a szívére kötik, hogy „jaj lelkem vigyázzon magára, mert olyan csuszós a járda, hogy a nyakát törheti.” Egy nyakatekert vevő pedig a kereskedő szempontjából valóságos katasztrófa. Mit csinálna az a sok üzletember, ha minden vidéki vásárló a noviszádi járdán kitörné a nyakát.

Ahol állandóan jó a „hangulat”

Szóval az üzlet fellendült és most már végigjártuk azokat a kereskedőket, ahol nemcsak a vidékiek hanem a noviszádi „tízezrek” is vásárolnak. Miután most már jobb a hangulat, legelőször egy hangszerkereskedőt látogatunk meg; Truppel Béla Duna-uccai üzletét, amely ma országunk egyik legnagyobb hangszerkereskedése. Tamburica-gyára nemcsak a belföldön, hanem a külföldön is népszerű. Amerikai üzleteket bonyolít le, és exportja szinte egyedülálló. Ha azt a rengeteg sok biszernicát, brácsát, bugariát és bőgőt dollárakba válthatnánk fel, meg a noviszádi hidat is saját rezsinkben építhetnénk fel. Már-már dicsőímszókat vártam a fényes üzletforgalomról, amikor Truppel Béla szavai hideg zuhanyként hatottak reám:

— Valamivel jobban megy ugyan, mint az utóbbi napokban, fő cikkünk valóban a tambura, de a teremburáját mégsem megy úgy, ahogyan kéne mennie a boltban. Legutóbb a harmonika iránt kezdenek érdeklődni a vevők, de ez is csak egy laza üzlet. Annakidején 15 harmonikát adtam el naponta, most pedig az egész szezonban nem adtam el tizenötöt. Aki azelőtt koncertharmonikát vett, most szájharmo-

nikát vásárol, aki annakidején verkit szerzett be a gyerekeinek, most hat dináros trombitát vásárol. Hát üzlet ez kérem? Grammafónokban volna üzlet, de nincs pénz, inkább kölcsönbe veszik a grammafónt, két-három napra és simmi lemez ket vásárolnak hozzá, hogy a leányok és fiúk odahaza zongora helyett legalább grammafónt mellett kitombolhassák magukat. Mindenki simmi lemezeket vásárol, ez most a legdivatosabb, pedig egy nagy lemez ára 75 dinár, kicsi 45 dinár. Hegedűben nagyon gyenge a vásár, pedig kifogástalan minőségű hegedű már 150 dinártól felfelé kapható.

Tambura helyett tamburahurokat vásárolnak, pedig a tamburica sem drága portéka. Egy biszernica 100 dinár, brácsa 300 dinár.

Grammofónjaim is olyan kiváló minőségűek, hogy még azok is vásároltak grammafónt, akiknek rádiókészülékük van.

Truppel ur különben nagyon haragszik a rádióra, mert erőlesen jelenti ki:

— A rádió nem ér semmit, a grammofón sokkal jobb!

Ebben a pillanatban megszólal egy valódi Parlofon lemezen az ismert melódia: „A legszebb tánc a simmy”. Semmi mellézkörej, semmi zaj, olyan tiszta, mintha a mellékszobában huzná Fricsay honvédzenekara. Egy másik vevő okarinán kísérletezik, a harmadik hegedű, a negyedik tamburázik, az ötödik a nagybőgőt huzza, itt-ott klarinét hangok törnek fel, a háttérben pedig egy zongora kísérget. Műnyelven ezt úgy hívják, hogy „kakofónia”. Egy hatalmas zenész ember végül a bombardonba is belefújt. A preludiumot már nem hallgattam végig, bár ez volt a legkedélyesebb üzlet, amelyet vándorlásom közben felfedeztem. Nincs is szebb valami, mint amikor a vevők zeneszó mellett vásárolnak. Talán a többi kereskedőknek is zenére kellene berendezkedni és sétahangversenyekkel szórakoztatni a publikumot.

A bálozó leányok gyönyörűsége

A báli szezon megindult és ezzel a márnak vásárló kedve is. Ilyenkor tetőtől talpig szokták „kistafirozni” a bálozó leányokat, ki-ki tündökölni akar a saját csemetéjével és valóban a noviszádi bálokon a luxus és pompa olyan tombolásával, a színek olyan harmóniájával találkozunk, amilyen csak a háboru előtti időkben volt látható. Az idei nagy divat a selyem és a luxus keztyű. E tekintetben Fischer J. és fia, Kralja Petra uccai üzlete az úgynevezett „vezető márka”. Noviszád vagyonos osztálya és a haute vollee itt szerzi be szükségleteit. Már a kirakatai is frappáns, szebbnél szebb selyemsálók, báli zsebkendők, divatkeztyűk, harisnyák és selyem belépők hirdetik a báli szezon megindulását.

Az üzlet tulajdonosa nem panaszkodik:

— A bálók alkalmával — mondja munkatársunknak, mindenki reszkíroz, pláne azok, akiknek nagy leányuk van. Ahol leány van a házban, ott nem szokás spórolni. Üzlettem teljesen felkészült a szezonra, mindenki megtalálhatja azt, amire szüksége van. Viszont nemcsak luxuscikkekben bővelkedünk, hanem olcsóbb árban is. Selyemharisnyák például már 30 dinárért is kaphatók, a legjobb kivitelben. Az árut kivétel nélkül Bécsből kapom.

Belepillantottunk a luxus cikkekbe is, amelyek közül különösen a selyem báli belépők valódi kézifestéssel, aranysegélyezéssel, a legművészesebb kivitelben, olyan éragadóak, hogy szinte fáj tőlük elválni. Egy-egy kézifestésű selyemsálóra 200-tól 900 dinárig. Különösen nagy a luxus divat keztyűben. Itt is pompás selyembizésű és kézifestésű csodapéldányokat láttunk. Olyan mindez, mint az ezeregy éjszaka meséje, csupa szín pompa és harmónia. Ha pénzem volna, csak Fischer üzletében vásárolnék.

Szenzációs kirakatok

A kereskedők külsőleg is kiakartak tenni magukért a karácsonyi ünnepekre, olyan szenzációs kirakatokat láttunk, amilyenek ritkaság számba mennek még a nagyvárosokban is. Feltűnést keltő *Burghardt* kézimunka kereskedő kirakata. Téli táj, villamos vasuttal, karácsonyfával, a színek legcsodásabb pompájában. Estétként fényárban uszik a kirakat. A villanyberendezés Gelb Béla műértő kezére vall.

Georgijevics és Társa vaskereskedése ötletszerűen házfelszerelési cikkekkel díszítette a kirakat karácsonyfáját. Csillagok és cukorkák helyett sótartók, teaszűrők, borsmalmok, tejmérők és tojástartók lógnak rajta.

A „SOA” párisi cikkekkel rukkolt ki, parfümökkel, kölni vízzel, puderral, kodak gépekkel és gyönyörű csecsebecsékekkel. A tulajdonos ugyan panaszkodik, hogy az üzletmenet hanyatlak, hogy augusztusban nagyobb volt a forgalom, mint decemberben, de azért a női hiúság mégis csak nagyobb, mintsem a drogériák panaszkodhatnak. „Ruzst”, pudert, manikűr készleteket, hajfestéket és hasonló egyébeket mindig fognak vásárolni a hölgyek. Nincs az a drogéria, amely a mai modern hölgyek mellett tönkremenne.

A *Wagner* cukrázda francia miniatúr kirakattal kedveskedik a publikumnak. Egy izléses karácsonyfa, teledüzdelve saját készítményű cukorkával, pralinával, grillással, narancsos és likőrös bombonokkal és a szalonbonbonok egész garmadával. A karácsonyi ünnepek alkalmával szokásos szaloncukor már 50 dinártól felfelé kapható. *Wagner Dódi* művészi izlésére vallanak a remek francia bonbon dobozok, amelyeket a cég Párisból hozatott. A dobozok között valóságos attrakció a „zenés” dobozok, amelyek egész operákat szólialtatnak meg — cukorka szopogatás közben. Egy doboz, amely az ötvösművészet remeke és *Dönizetti* sextettjét a „*Lucia di Lammermor*”-ból játssza, 600 dinárért kapható. Vagyonos embereknek különleges karácsonyi csemege.

Kölcsön könyvtár — könyvvásár helyett

Említettük legutóbb, hogy a karácsonyi könyvvásár megakadt. Nincs pénz az olvasáshoz. Az emberek tehát úgy segítenek magukon, hogy kölcsönkönyvtárakban elégitik ki irodalmi szükségletüket. Meglátogattuk a *Kardos* hirdető vállalat könyvtárát, ahol ezidőszent 1000 kötet áll az olvasók rendelkezésére. Aki lefizet 50 dinár kauciót és 20 dinár havi kölcsöndíjat, naponta egy könyvet kaphat olvasásra. A legrégibb klasszikusoktól a legmodernebb írókig válogathat az olvasó. Wells összes munkái éppen most érkeztek. Olvasható azonban *Vérona*, *Móric Zsigmond*, *Erdős René*, *Babits*, *Ady*, *Benoit*, *Romain Rolland*, *Anatole France*, *Knut Hamsun* és *Wassermann* is. Van itt mindenből bőven és olcsón. Végre egy vállalat, ahol még kölcsön is lehet kapni valamit. Ha már pénzt nem adnak kölcsön, legalább könyvet pumpolunk.

K. A.

Japán csapatok megszállták Mukdent

A rendet akarják fenntartani Mandzsuriában

A Daily Mail jelenti Tokióból: Japán csapatok tegnap megszállták Mukdent, Mandzsuria fővárosát, bár *Csang-Cso-Lin* ez ellen a legerélyesebben tiltakozott tekintettel arra, hogy főhadiszállása és arzenálja Mandzsuriában van. A Daily Mail vezércikkben foglalkozik az így támadt helyzettel. Az egyetlen lehetőség, hogy Mandzsuriát megóvják az anarchiától abban áll, hogy Japán megbízatást kapjon a hatalmaktól a rend fenntartására mindaddig, amíg Kína stabil kormányzathoz jut. A lap azt hiszi, hogy Japán a számára kedvező helyzetet kétségtelenül arra használja fel, hogy ebből a kereskedelmi politika terén előnyökre tegyen szert.

Hirdessen a Délbácskában

Vihar a magyar parlamentben

Néhány perc alatt elfogadták az indemnitást — Ki okozta a háborút? — Kéthly Anna az egyházakat okolja a háborúért

Budapest, december 18. A nemzetgyűlés mai ülését féltizenegykor nyitotta meg *Szci-tovszky Béla* elnök. Az indemnitás vitájának első szónoka *Lendvai István* kijelenti, hogy mivel a numerusz klauzusz fennmaradását biztosítva látja, felszólalásától eláll. Minthogy más képviselő nem volt feliratkozva és különben is a házban egyetlen ellenzéki képviselő sincs jelen, az elnök a tanácskozást befejezettnek jelenti ki, az indemnitást pedig a nemzetgyűlés általánosságban elfogadja, és attér a részletes vitára. Kabók *Lajos* felszólalása után a ház az indemnitást részletes tárgyalásban is elfogadja.

Ezután a ház a rokkantak ellátásáról szóló törvényjavaslatba kezd. Az előadói ismertetés után *Vass József* népjóletti miniszter hangsúlyozza, hogy a törvényjavaslat nem rendezi véglegesen ezt a kérdést, mert erről egy külön törvény fog gondoskodni. A most tárgyalás alatt álló rendelet a százszázalékos rokkantak illetményeit hatvan, a többiekét ötven százalékkal emeli fel. Ezzel egyenlőre meg kell elégedni, mert ez a megélhetést biztosítja. A hadi özvegyek és árvaik illetményeit hetven százalékkal emelték fel.

Kerthy József a háborús vagyonok nyolcvanszázalékos megadóztatását javasolja.

Kéthly Anna általános megbotránkozás és sűrű közbeszólások közben a javaslat ellen foglal állást. Beszédében a háborúra való uszításért az egyházakat teszi felelőssé és a hadsereget hivatásos gyilkosok gyülekezetének nevezi. Beszédét a ház minden oldaláról feltörő hangos megbotránkozás és tiltakozás hangjai mellett fejezi be.

Az izgatott hangulatban *Propper Sándor* enyhíteni igyekszik *Kéthly Anna* kitételeinek az élet és kijelenti, hogy azok nemcsak Magyarországra, hanem általánosságban minden háborúviselt országra vonatkoznak általánosságban. A szociáldemokraták mindig a háború ellen és az igazságos béke érdekeiért küzdöttek.

Láng János: Bezavarták a munkásságot a vörös hadseregbe.

Propper: A szociáldemokraták is ott voltak a háborúban.

Szabó József: De maguk nem voltak ott.

Krieger: A német szocialisták hazafiak voltak, mert odaálltak II. Vilmos mellé.

Zsirkay: A zsidó szociáldemokrata párt destrualta a frontot.

Szeder Ferenc: Maga a Tüzzel fetgyujtotta

Kiss Menyhért ellenzéki volta dacára is örömmel fogadja el a javaslatot, mert az országnak erkölcsi kötelessége a rokkantakat eltartani.

Szilágyi Lajos *Kéthly Anna* beszédével foglalkozik és azt botránnyos felszólalásnak nevezi. Véleménye szerint *Kéthly Anna* visszaélt azzal a figyelemmel és előzékenységgel, amelyet iránta, mint a nemzetgyűlés egyetlen női képviselője iránt tanusítanak.

Podmaniczky báró: Ez csak eddig volt így.

Kéthly Anna arra számított — folytatja tovább *Szilágyi* —, hogy nem fog mindjárt megnyilvánulni a felháborodás, amely minden nemzeti érzésű képviselőből ki kell, hogy törjön. A liberális polgári pártok egyike sem azonosítja magát *Kéthly Anna* kijelentésével. A leg határozottabban visszautasítja azt a hangot, amellyel *Kéthly Anna* a hadsereget hivatásos gyilkosok csoportjának tüntette fel. (Hallatlan, hallatlan, kiáltják a szociáldemokraták felé.)

Berky: Ezt csak nálunk lehetett elmondani, sehol a világon máshol.

Kéthly Anna tulment a határon és *Szilá-*

gyi szükségesnek tartja kijelenteni, hogy sem a szociáldemokratákkal még fennálló szövetségben lévő ellenzéki blokk, de egyetlen liberális párt sem azonosítja magát *Kéthly Anna* beszédével. *Szilárd* meggyőződése, hogy a hadsereg az állam biztonságának fundamentuma. Egyetlen egyházat sem tartott bűnösnek sem a háború felidézésében, sem annak elhuzásában. *Kéthly* azt mondta, hogy a munkásinternacionálé megbélyegezte a municiógyártást. Ez igaz, de ugyanakkor az antant korlátlan mennyiségben gyártja a fegyvereket. *Kéthly* hivatkozott a munkásságra, hogy miért nem tagadta meg az engedelmeséget (Nyílt hazaárulás, kiáltják a szociáldemokraták felé.)

Rothenstein Mór vatamit közbeszól, mire *Berky* rákiált: Maga haigasson, mert különben az egész ország antiszemita lesz.

Mesko Zoltán: Önök dolgoznak a fajvédőknek.

Szilágyi Lajos arra kéri a kormányt, gondoskodjék alkalmas javaslattal, hogy az előre bejelentett engedelmisség megtagadás és erőszak, valamikor ezt a nemzetet készületlenül ne találja.

(Oriási taps a ház minden oldalán.)

Pikler Emil: Szóval éljen a háború.

Szilágyi Lajos: Futóbolondnak tartom azt, aki manapság háborúra gondol, de a nemzet biztonsága megköveteli a hadsereg fenntartását. *Kéthly* beszéde egyedül és kizárólag csak a reakciónak használ nem pedig a munkásságnak, *Zsirkay*: Törődnek is ezek a munkássággal.

Szilágyi: Az ilyen felszólalások csak támpontot adnak a diktatúrának. Kéri, hogy a kormány midlőbb terjesszen be törvényjavaslatot a rokkantak végleges ellátásról.

Bud János pénzügyminiszter sajnálja, hogy a szociáldemokraták részéről olyan diszonáns hangok vegyültek ebbe a kérdébe, amelyeket nem lehet védeni. Csodálja a nemzetgyűlés higgadtságát, hogy ilyen beszéd elhangozhatott.

Bud János szavaira újra nagy botránny tör ki, többen kiáltják feléje: Lépjjen be az ébredőkhez.

Szabó József: Igaza van a miniszternek, ilyen beszéd hallatára, mindenkinek fel kell háborodnia.

Bud János: Ilyen beszédet egy parlamentben sem lehetett volna elmondani, különösen nem egy olyan nemzet parlamentjében, amely nem akarta a háborút. A külföldi szociáldemokraták hangoztatják a nemzetköziséget, de ha odaállítják őket a csatasorba, akkor ők is a nemzethez tartozónak vallják magukat. (Nagy zaj a szociáldemokrata pártban.)

Propper: Ott voltunk mi is a fronton.*Szabó József*: Önök fel voltak mentve.

Bizik a munkásság jó érzésében, amely ilyen beszédek nem tesz magáévá. A javaslatot elfogadja, a nemzetgyűlés ilyen értelemben határoz és a benyújtott határozati javaslatokat elveti. Az elnök napirendi indítványa után, a gyűlés délután két órakor ért véget.

HA A NŐ SZIVÉHEZ

akar férközni, csak a SOA-nál vegye Karácsonyi prezentjét.

REDUKÁLT ÁRAK!

APOLLÓ dec. 18-19-20-án. — A legérdekesebb történelmi film!

AUSZTRIA SIRÁSÓJA
(A BÉCSI BOTRÁNY)

Redi ezredes, az osztrák katonai hírszerző iroda főnökének története 7 felvonásban. — A főszerepben: EUGEN NEUFELD, DAGNY SERVAES, ROBERT VOLBERG.

HIREK

1925. December 19. Szombat

Római katolikus: *Pelágia*. Protestáns: *Viola*. Görög keleti: *Szt. Miklós*. A nap kel reggel 7 óra 43 perckor, nyugszik 4 óra 11 perckor. A hold kel 10 óra 43 perckor, nyugszik 8 óra 42 perckor. Nemzeti Színház: A gésák. Apolló mozi: Ausztria sirásója (Rédi ezredes története) Odeon: Bajban (Zigotto film).

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Országunkban szibíriai hideg marad, jelentékenyebb csapadékok nélkül. A szelek gyengék maradnak, a felhőzet és köd még nagyobb mértékben fog fellépni, az ország belsejében pedig helyenként havazás lesz. De a hideg tovább fog terjedni délkelet felé egészen az ország végső határáig és még erősebb mértékben fog növekedni.

— **Hranilovics emlékünnepe.** A Matica Srpska és a novisadi újságíró szekció tegnap délután ünnepi ülést tartottak, amelyen Hranilovics Jovan novisadi gör. kath. esperesplébános, költő és újságíró emlékének áldoztak. Petrovics Milán megnyitó szavai után Malin Franya mondta el ünnepi beszédét, Hranilovicsról, az emberről, a költőről és a politikusról. Vaszilyevics elszavalta Hranilovics néhány költeményét, Jugovics Viada pedig a Hrvatska Matica nevében adózott Hranilovics Jovan emlékének.

— **Szerdán lesz a városi közgyűlés.** A kibővített városi tanács december havi második közgyűlését, nem hétfőn, amint eredetileg tervezték, hanem szerdán fogják megtartani. Ezenkívül december 28-án és 30-án is lesz közgyűlés. A költségvetést ezen a közgyűlésen fogják tárgyalni.

— **Az ügyvédjelöltek szövetségének közgyűlése.** A novisadi feljebbviteli bíróság területén levő ügyvédjelöltek szövetsége évi rendes közgyűlését január 3-án vasárnap délelőtt 10 órakor fogja megtartani az ügyvédi kamara (kis limán) helyiségekben, amelyre ezúton hívjuk meg a Vojvodina ügyvédjelöltjeit. Napirend: 1. Az elnök megnyitja a közgyűlést. 2. A titkár jelentése a szövetség múlt évi működéséről. 3. A pénztárnok jelentése a szövetség pénztárának helyzetéről. 4. A felügyelőbizottság jelentése. 5. A szövetség alapszabályainak módosítása. 6. A régi választmány és felügyelőbizottság felmentése és az új megválasztása. 7. A jövő évi költségvetés jóváhagyása. 8. A választmány részére a szövetség további munkáját megállapítani. 9. Esetleges indítványok. Felkérnek a tagok, hogy esetleges indítványukat írásbeli uton terjesszék a választmány elé legkésőbb a közgyűlés napján délelőtt 9 óráig. A választmány helyett Dr. Todorovics Konstantin elnök s. k. Jegdics Jovan titkár s. k.

— **Kirándulás.** A Fruska Gora turista társaság vasárnap kirándulást rendez Szremški Karlovci környékére, ahol rodlizni fognak. Indulás reggel háromnegyed 7 órakor a gyorsvonattal. Visszatérés délután 4 vagy este 8 órakor, amit a kirándulók elhatározzák. Aki részt akar venni a kiránduláson az legkésőbb szombat estig jelentkezzen a Putnik menetjegyirodában. A kirándulás vezetője Grossinger János.

— **A beltéri kath. kör** e hó 19-én, szombaton este fél 9 órai kezdettel, saját helyiségében (Templomudvar 2. sz.) *jótekonycélu* műsoros estélyt rendez *Belépődij személyenkint 15 dinár*. A tiszta jövedelem szegénysorsu gyermekek felruházására lesz fordítva, miért is tisztelettel feikérjük t. tagtársainkat, hogy az estélyen minél nagyobb számban résztvenni sziveskedjenek, hogy az igen sok segélyre szoruló gyermek közül a szeretet ünnepére minél több gyermeket láthassunk el a szigorú tél idején ruhaneművel. Tisztelettel az *elnökség*.

— **Caron, Le Narcisse Noir** dekáneként a Soánál. 1—0

— **Az esperantisták műsoros táncestélye.** A novisadi esperantisták Dr. L. L. Zamenhof az esperanto nyelv szerzőjének emlékére, dec. 20-án (vasárnap) 8 órai kezdettel nagy műsoros táncestélyt rendeznek az „Amerikan Bár” helyiségében. A műsor egyik kiemelkedő száma „Ovakodjunk az esperantistáktól” 1 felv. vigjáték. Előadják: Mayer (apa) Fogarassy Bandi. Paula (leánya) Balaton Irénke. Péter (Paula vőlegénye) Szkcicsák Lacika. Nielsen (kereskedő) Klipel János.

— **Beteg az olasz anyakirálynő.** Rómából jelentik. A néhány nap óta beteg anyakirálynő állapotáról, ma reggel adták ki az első orvosi jelentést. Influenza következtében az anyakirálynő jobb tüdejében gyuladási kór támadt, a mellhártya érzékenységgel.

— **Éhségtüntetés Hamburgban.** Hamburgból jelentik: A városháza előtt nagy tömeg tüntetett ezzel a kiáltással: Éhesek vagyunk, adjatok munkát és kenyeret. A kivonuló rendőri készülség kardlappal szétzavarta a tüntetőket és a vezéreket letartóztatta.

— **Amnesztia Bulgáriában.** Sófiából jelentik: A miniszterelnök bejelentette a házból, hogy a kormány tágas körű közkegyelmet szándékozik adni a politikai és egyéb vétkeseknek. Az erre vonatkozó törvényjavaslatot rövidesen benyújtják a parlamentbe. Az új kegyelmi intézkedés, az orthodox karácsony előestéjén kerül kihirdetésre.

— **Munkácson a bankigazgató és a pénztáros rabolták ki saját bankjukat.** Kassáról jelentik: A cseh nemzeti bank munkácsi fiókjának igazgatósága kedden reggel bejelentette a rendőrségnek, hogy a bankban rablást követtek el. Sluzár igazgató és Milinszky pénztáros előadták, hogy reggel nyolc óra tíz perckor, amikor ők ketten voltak a helyiségben, két jólöltözött férfi jelent meg a bankban és pénzt akartak beváltani. Hirtelen revolvért rántottak elő és a tisztviselőket ily módon megfélemlítve, 45500 cseh koronát raboltak el a bank pénztárából. A rendőrségnek feltűnt, hogy az igazgató és a pénztáros hajszálynira egyzöden adják elő a történeteket. A rablásra különben sem találtak semmi támpontot és egyre jobban megerősödött az a feltevés, hogy a két tisztviselő így akarja bűnös manipulációját elleplezni. Keresztkérdések alá fogták őket és ennek folyamán a két tisztviselő bevallotta, hogy az összeget elsikkasztották és a kitalált rablás meséjével akartak megszabadulni a büntetéstől. Mindkettőt letartóztatták.

(x) **Francia parfümeria és drogériai cikkeket ingyen** ugyan nem adok, de költözökös miatt igen olcsón eladom. Használja ki az alkalmat. Hygea drogeria K. Zsivojnovics Novisad. 2—

— **Lya de Putti leugrott a második emeletről, de nem lett semmi baja.** Berlinből jelentik: Lya Putti a világszerte ismeretes filmszínésznő ma éjszaka, második emeleti lakásának ablakából leugrott az utcára. Olyan szerencsésen esett, hogy jelentéktelen zuzodásokon és kisebb horzsolásokon kívül nem történt semmi baja. Nem is kellett kórházba vinni lakásán hagyta és környezete ápolja. A művésznő úgy tünteti fel a dolgot, hogy már nem emlékszik semmire, csak annyit tud, hogy egyszer csak az utca kövezetén találta magát és fájdalmában segítségért kiáltott. A szomszédok azonban úgy mondják el a dolgot, hogy a művésznő éjjel három óra tájban érkezett haza barátjával. Közvetlen azután a lakásból élénk civakodás hallatszott.

— **Ifjúsági iratok, szépirodalmi művek, imakönyvek, képeskönyvek, levélpapírok, levelezolap és bélyegalbumok jutányos árban kaphatók** Abraham János könyvkereskedésében Novisad, Péter Király utca 30. (Hitközségi palota).

(x) Mégis csak **Mocko i drugnál** vásárolhatja a legszebb és legjobb cipőket.

— **Itél a szovjet.** Moszkvából jelentik: A forradalmi hadbírósg utasítására Taskendben statáriális uton halálraítélték és agyonlőtték Bogdanickij tábornokot, továbbá feleségét és adjutánsát. A tábornokot azzal vádolták, hogy árulást követett el és külföldön élő fehér tisztekkel és orosz emigránsokkal állandó összeköttetést tartott fenn.

— **Hibakiigazítás.** A Délbácska szerdai számában megjelent köszönetnyilvánításban tévesen hoztuk idb. Zébíts Ferenc nevét. Az elhunyt Zébíts Ferenc.

— **Halálozás.** P. Kulcsár István jézus-társasági atya, főgimnáziumi tanár, kinek a fiatalabb generáció éveken keresztül tanítványa volt, Kalocsán a múlt héten hirtelen meghalt.

— **Az esperantisták táncestélye.** December 20-án (vasárnap) lesz az esperantisták nagy műsoros táncestélye az „Amerikan Bar” helyiségében szinre kerül: 1. Az U. E. A. képviselő halála, 1 felv. bohózat. 2. Ovakodjunk az esperantistáktól 1 felv. vigjáték. Szünetek közben Szkcicsák László úr kitűnő kupaikkal és szatírákkal szórakoztatja majd a közönséget. Műsor után tánc reggelig. Zenét a „Sloboda” zenekara szolgáltatja.

— **A vajdasági jogi fakultás kérdése.** Az utóbbi időben hivatalos helyen mozgalom indult meg a szubotícai jogi fakultás megszüntetése érdekében. Noviszadon most külön bizottság alakult, amely céljával tüzte ki megmenteni a Vojvodina egyetlen jogi fakultását. A bizottság vasárnap délelőtt 11 órakor a Matica Srpska nagytermében konferenciát fog tartani.

— **Ne vegyen karácsonyra ajándékot** addig, amíg meg nem tekintette a Papyrus könyv és írószerkereskedés karácsonyra összeállított nagy választékát Novisad, Jevrejska ul. 7. sz. alatti üzletében.

— **A hatóság lepecsételte a tornyosi gazdakört.** Jelentette a Délbácska, hogy tornyospusztai lakossága népgyűlésen követelte Puskás Sándor gazdaköri elnök távozását. Miután Puskás Sándor nem volt hajlandó lemondani, a népgyűlés vezetői a hatóságnál intervenáltak és a drákói szigorúsággal megfogalmazott népgyűlési határozat alapján, a kör fejosztatását követelték a főkapitánytól. Mátics Szilvákó főkapitány a társaségyesületek működéséről szóló 1875. évi 1508. számú magyar belügyminiszteri rendelet alapján végzést hozott, amelynek alapján a tornyospusztai gazdakör ellen elrendelte az előzetes rendőri vizsgálatot és a rendőri vizsgálat befejeztéig a tornyospusztai gazdakör működését beszüntette, a jegyzőkönyveket és iratokat lefoglalta, a vezetőséget pedig felfüggesztette és egyidejűleg Mánity Vojisláv rendőrfogalmazónak adott parancsot a határozat végrehajtására. A főkapitányi határozat úgy intézkedett, hogy a gazdakör irattárát és könyveit dr. Erdélyi István árvaszéki ülnök a szentai kiscgazda kör elnöke vegye át. Erdélyi dr. Mánity rendőrfogalmazó kíséretében a délelőtti folyamán kiszállt a tornyost gazdakörbe és a főkapitányi végzés összes utasításait szóról-szóra végrehajtották.

— **Egy olasz újságíró át dobta a francia határon.** Újságírók kiutasítása nem hazai specialitásunk, megteszik azt Olaszországban is. Igaz, hogy ott nem a hivatalos hatalom utasítja ki a rezsimnek nem tetsző újságírókat, hanem a fascisták. Az olasz hatóságok, úgy látszik, adnak még valamit a látszatra. Az újságíró kiutasításáról a következő szarajevói jelentés számol be: Krljevics Milánt, a szarajevói Vecsernya Posta római levelezőjét a fascisták minden hivatalos eljárás mellőzésével atették a francia határon. Krljevics Szarajevóba küldött tudósításaiban élesen bírálta Mussolinit és a fascista-rendszert, ami már régebben szemet szurt a fascistáknak, akik most, egy legutóbb megjelent cikke után behatoltak Krljevics lakására és magukkal cipelték az állomásra, ahonnan erős fascista fedezettel a francia határra vitték és kényszerítették az ország elhagyására. Krljevics, aki tagja volt az Olaszországban működő külföldi újságírók egyesületének, Nizzából jelenthette csak a vele történeteket az egyesület elnökségének. Ugyancsak Nizzából táviratozott Viktor Emanuel királynak is, panaszt emelt a vele történt brutális miatt és egyben kijelentette, hogy a háboruban kapott valamennyi olasz kitüntetéséről lemond és visszaküldi azokat. A külföldi újságírók körében nagy megütközést keltett a fascistáknak minden nemzetközi illetet lábbaltaposó eljárása.

— **Sulyos vasuti szerencsétlenség.** Bukarestből jelentik: Az Arad-nagyvárad-i vonalon levő Szent Anna állomáson, az aradi motoros gyorsvonat belefutott egy tehervonatba. Az összeütközés olyan heves volt, hogy a motoros legelső kocsija teljesen porrázúzódott. A roncsok alól három sulyos és kilenc könnyebb sebesültet huztak ki. A sebesülteket személyvonaton szállították Aradra. Három sebesült állapota annyira válságos, hogy életben maradásukhoz nincs remény.

(x) **A Novisadi Athletikai Klub** dec. hó 20-án délután 6 órai kezdettel a Római Kath. Kör dísztermében tartja szokásos karácsonyi ünnepélyét. Elnökség. 2—

— **Briand a forradalmi szocializmus ellen.** Párisból jelentik: A köztársasági nemzeti párt gyűlése Millerand javaslatára elhatározta, hogy kiáltványt ad ki, amelyben hangsúlyozza, hogy a szanalás javaslat tárgyában nem lehetnek más érdekek, mint választási gondok a döntők. Franciaországnak munkára, termelésre és takarékosagra van szüksége. A kartell politika Franciaországnak egyetlen esztendőben tizenhét milliárdjába került. Ideje, hogy ennek a rendszernek végeszakadjon, mert különben a forradalmi szocializmus Franciaországot katasztrófába dönti.

— **Olaszország fizet Rómából** jelentik: A kamara ma elfogadta az Amerikával szemben fennálló tartozások rendezéséről szóló javaslatot. Ezzel kapcsolatosan az ellenzéki képviselők kijelentették, hogy a javaslat mellett szavaznak, mert a külpolitikában minden más szemponttól el kell tekinteni és mert az Amerikával kötött megegyezés kedvező.

— **A német kormányválság.** Berlinből jelentik: Tekintettel a birodalmi gyűlésen elhatározott politikai szünetre, s miután Koch kormányalakítási kísérlete nem sikerült, a birodalmi elnök felkérte a birodalmi kancellárt és a birodalmi minisztereket, hogy az ügyeket vezessék tovább. A birodalmi elnök a kormányalakítás kérdésében további elhatározásait idejékorán, még a birodalmi gyűlés január 12-iki összeülése előtt tudatni fogja.

— **Angora tiltakozik a mosszuli kérdésben hozott népszövetségi döntés ellen.** Angorából jelentik: A nemzetek szövetségének a mosszuli kérdésben meghozott döntése után a török kormány Kemál pasa elnöklésével több órás ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy erélyes tiltakozó jegyzéket intéznek a nemzetek szövetségéhez.

— **Abd-el-Krim új hadjáratra készül a tavasszal.** Fezi jelentések szerint Abd-el-Krim minden előkészítést megtesz az új tavaszi hadjáratra. Új utakat épített és szállítási lehetőségeket teremt. Nagy arányokban épített ki a telefon és távíró hálózatot, valamint a drótnélküli távírókat is. Az arab törzsekhez intézett felhívásában kijelenti, hogy a szent háborút mindaddig folytatni fogja, amíg Szíria, Marokkó és Egyiptom valamennyi mohamedán népeit fel nem szabadította, és semmiféle áldozatoktól sem riad vissza.

— **Megtisztítják a belvárost a hótól.** A legutóbbi hóesés óta valóságos hóhegyek tornyosulnak a novisadi utcákon, amelyek sok helyen teljesen lehetetlenné teszik a forgalmat. A város köztisztasági hivatala most a villanyteleppel egyetértésben oldotta meg a hó elszállítását. Éjjel a villamos társaság nyitott teherkocsiján szállítják el a havat az utcákról. Egyelőre a vasuti állomástól a Buzatérig terjedő utvonalat fogják ily módon megtisztítani a hótól.

— **A kereskedők és nagyiparosok egyesületének konferenciája.** A novisadi kereskedők és gyárpárosok vasárnap délelőtt 10 órakor konferenciát tartanak, amelyen az adóról fognak tárgyalni. A vezetőség ezuton hívja meg az egyesület tagjait a konferenciára, amely az egyesület helyiségében (Nyegos utca 1) lesz.

— **Szülőknek fontos tudni, hogy törött babák javíthatók.** — Valamint törött értékes üveg és porcellántárgyak ragasztását elvállalja Zala Gyula Novi Sad, Magyar ucca 39. 2561-5-1

A cseh parlament ellenzéke nem akarta meghallgatni a miniszterelnököt

Prága, december 18. Déli tizenkét órára volt tegnap hirdetve a képviselőház ülése azzal a napirenddel, hogy a miniszterelnök ma ad programot. Teljes egyórás késéssel jött be a terembe Malypetr elnök, közvetlen utána a kabinet tagjai. A néppárti részéről fűlsikeitő láma fogadta az új kormányt, különösen a tót néppárti Hlinka emberrel voltak hangosak. A feneketlen zajongásból a magyar nemzeti párt képviselői is kivették a részüket, míg a koalíciós párt tagjai tapsal és ovációval igyekeztek elnémítani a tumultust. Egyszerre azonban az ellenzék oldalán előkerültek a sipok, dudák, tülkök, füttyölők és trombiták, azonkívül a padok döngése tette teljessé az óriási hangzavart. Több néppárti képviselő a miniszteriumi podium felé közeledett, és olyan színezete volt a dolognak, mintha erőszakos eszközökkel akarták volna megakadályozni a program elmondásában. A miniszter, aki már felállott, kezében a programbeszédével, egyideig magábafojtotta haragját. Az elnök teljes erővel rázta a csengőt, rekedtre kiabálta magát, jobbra-balra osztogatta a rendutasítást és erősebb rendszabályokkal fenyegetőzött, de semmi sem használ. Végül is kifogott a miniszter háttéréről.

és látszott rajta, hogy a magára erőszakolt nyugalom elhagyja. Idegesen reszketteit, halál-sápadtá vált és a rettenetes hangzavarban, bár a közvetlen mellette állók sem értették a szavát, olvasni kezdte programbeszédét.

A parlament mai ülésén, miután az ellenzék lármájával már nem zavarta, felolvasta Svehla miniszterelnök a kormány programját. A külpolitikai részben a miniszterelnök kijelenti, hogy Csehszlovákia összes szomszádaival szabályozta helyzetét. Ausztriával az 1922-ben megkötött szerződés alapján teljes normális viszonyban van a köztársaság. Magyarországgal is szabályozták már a kérdések egész sorát és most már csak néhány kevésbé fontos kérdés vár megoldásra. Lengyelországgal megteremtették azt a bizalmas atmoszférát, amelyre mindkét államnak szüksége van. A locarnói szerződéssel pedig a Németországhoz való helyzet is tisztázást nyert. A kisantantant fenntartását nemcsak a három szövetséges, hanem Középeurópa szempontjából is szükségesnek tartja. Ami a Vatikánhoz való viszonyt illeti, a kormány folytatni fogja az eddigi kormányok politikáját.

Oestwig Aagard második hangversenye a Nemzeti Színházban. Oestwig Aagard, a világhírű bécsi tenorista hétfőn, december 21-én második hangversenyét tartja a Nemzeti Színházban. A kiváló művész a következő műsort állította össze: 1. Wagner: Sigmund szerelmi dala a „Walkür“-ből. 2. Schumann: Frühlingsfahrt. Zwei venetianische Lieder. Wehmüt: Ich grolle nicht. 3. Grieg: Ausfahrt. Zwei braune Augen. Ich liebe dich. Zur Johannesnacht (norvég nyelven). 4. Puccini: Johnson áriája a „Nyugat leányából“. 5. Wagner: Preislied a „Mesterdalnokok“-ból

Ófeisége menyasszonya

Rajhenics-Raha operettjének bemutatója a Nemzeti Színházban

Rajhenics-Raha, a novisádi Nemzeti Színház fiatal karmestere hajározatlan képzett, invenciózus muzsikusk. Dallambősége frappáns, hangszereleése kifogástalan, itt-ott eredeti ideák csillannak fel, amelyek bravuros rutinra valóak. Az újdonsült operettszerzők elé mindig bizonyos kétséggel tekintünk, hiszen Lehár és Kálmán annyira felfokozták a közönség igényeit, hogy egy hazai szerző csak küzdelmek árán tud érvényesülni. Ez esetben a fiatal muzsikusk nem okozott csalódás. Ha történetesen nem belföldi, hanem külföldi zeneszerzőről van szó, bizonyára nagy sikerekre tekinthetünk vissza. Örömmel üdvözljük a fiatal tehetség kibontakozását, kiváló muzsikálását és last non least irodalmi kísérleteit is, amelyek a librettó hangulatos és kedélyes jeleneteiben domborodtak ki. A darab meseje nem nagy igényű, de határozottan szórakoztató és hatásos. Zeneje a motívumok bőségében olvad fel, harmonizációja könnyed és elegáns, tánci briliánsak. Egy fel-felé szárnyaló tehetség, akitől még sokat várhatunk.

A színház kitűnő előadásban és szakavatott rendezésben hozta színre karmesterének újdonságát. A főszerepben Mikulics Éva, az örökké mosolygó és finom kedélyű primadonna remekelt. Többször is megállapítottuk, hogy kultúrja fölényes, tehetsége bámulatos. Mindig

a szituációhoz tud alkalmazkodni és olyan szerepekben is kifogástalan, ahol nem érvényesül csillogó rutinja. *Michl Milka*, a graciózus reneget ezuttal is hódított. Temperamentuma, féktelen vérmérséklete, ragyogó tánci a szubrett minden kvalitását árulják el. A közönség most kegyeibe fogadta, sőt a nyit színen is megtapsolta. Kitűnő volt *Odzics* mint cirkuszdirektor, humorában ellenállhatatlan, ragyogó példája az extemporékkel dolgozó önálló művészeknek. *Kolasinac* magyaros beszédmodora az egész közönséget felvilányozta. *Csolics, Koko-tovics* és a többiek mindannyian a leghűségesebben tartottak ki a szerző intenciói mellett. A közönség nagyszerűen mulatott, az egész estét ugrszólván átkacagta, s ezzel már meg is pecsételte az operett sikerét. A lelkesedés őszinteségére jellemző, hogy az első felvonásban még a kardalásokat is kitapsolták és megisméltették velük a cirkusz-jelenetet. Ilyen eset bizonyára még nem fordult elő a Nemzeti Színház történetében. K. A.

* **A zagrebi Nemzeti Színház új igazgatója.** Mint értesülünk, a zagrebi Nemzeti Színház eddigi igazgatója Benesics Julió beadta lemondását. A közoktatásügyi miniszter *Cihlar-Nehajev* Milutin zagrebi újságírót, az „Obzor“ szerkesztőjét nevezte ki utódjául.

Novisadi birkózó a milánói Európa bajnokságban

December tizenhetedikén kezdtek meg Milánóban hét ország birkózóinak részvételével Európa birkózó bajnokságának küzdelmeit. A versenyre udvariasan meghívták a jugoszláviai birkózószövetséget, amely ugyancsak udvariasan megengedte, hogy a birkózók kimehessenek Milánóba — a saját költségükön.

Az előkészület vagy tudás nem fontos, mert a szövetség atirata érteimében mindenki kimehet, akinek pénze van.

Ilyen előkészület után természetesen az eredmény sem lehet kielégítő. Valószínű, hogy Jugoszláviát csupán két birkózó a zubotical Goldstein és a jelenleg Zagrebban tartózkodó Garay képviselik. Mind a két birkózót jól ismeri a novisadi sportközönség. Goldstein a birkózó versenyek egyik fő szenzációja, mert fiatal kora ellenére hatalmas küzdőképességgel és kitűnő technikával rendelkezik. Garay évekig itt tartózkodott a NAK-ban, ahol sorra nyerte a környékbeli versenyeket.

Nagy meglepetés volna, ha a jugoszláv

birkozók közül bármelyik is helyezéshöz jutna. A versenyalkalom és a kellő tréning legfőképpen a szakszerű szövetségi vezetés hiányát nagyon meg fogják érezni a világhírű svéd és magyar birkozókkal szemben.

Tanulni azonban ott két nap alatt minden esetre többet tanulnak, mint odahaza két év alatt.

A Radnicski vezetősége felkéri az alább felsorolt tagjait, hogy a ma — szombat — este tartandó fontos választmányi ülésen okvetlen jelenjenek meg: Tatics Pavle, Misics Gyorgye, S. Jegdics Jovan, Boros Imre, B. E. Szpaszics, Todorovics Mihajlo, Besz Danilo, Potner Marko, Sztanics Vlada, Geler Mihajlo, Rosijer Anton, Braun Ferdinán, Petrovics Milan, Weber Karlo, dr. Nárái Gyorgye, Abt Jovan, Böszörményi Vasza, Vics Mihajlo.

Tíz szegénygyermeket ruháznak fel a NAK holnap esti karácsonyestjén. Az évek óta szokásos karácsonyi összejövetelét a NAK ezuttal szélesebb keretek között rendezti meg. Holnap, vasárnap délután 6 órakor gyűlnek össze a Beltéri Katolikus Kör disztermében, ahol műsor keretében ünneplik az idei karácsonyt. Az üdvözlő beszéd, zene és ének-számokból álló műsoron kívül kiosztják a játékosok karácsonyi ajándékát. Az egyesület tagjai körében jótékonyági akció indult meg, amelynek eredményeképpen a karácsonyi összejövetelen tíz szegény gyermeket ruháznak fel. Az apró cipők és ruhák már készen állnak a vasárnapi ünnepségre. A jótékonyági akció szép eredménye Schmidt Károlyné és Holicska Józsefné fáradozását dicséri.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Három évre ítélték a levélfosztogató postást. A novisadi törvényszék büntető tanácsa tegnap tárgyalta Rákos István postai alkalmazotti bűnügyét, akit az ügyészség azzal vádolt, hogy 1921 és 1925 között több ízben ellopott posta csomagokat és leveleket, amelyekből három aranyórát, egy pár fülbevalót gyémánt utánzóval, egy pár fülbevalót fekete kővel, egy gránát és borostyán nyakéket lopott ki, továbbá 1922. június 13-án átvett egy Rónai Balázsné nevére szóló 2010 dináros pénzküldeményt úgy, hogy az átvételi ivre odahamisította Rónainé nevét. A tárgyaláson Rákos bűnössége beigazozást nyert, amiért a bíróság három évi börtönrre ítélte. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, az elítélt és védője azonban felelőbevitte ellene.

§ A vizsgálóbíró rágalmazták. Veisz Szilvko novisadi kereskedő, 1922-ben a novisadi Boszna vendéglőben azon alkalomból kifolyólag, hogy a dr. Hrasko József ügyvéd által védett Hoven Rezső pincért a vizsgálóbíró szabadlábba helyezte, súlyosan megrágalmazta a vizsgálóbíró. Ugyan ezen esetről kifolyólag Pavkov Gyorgye novisadi kereskedelmi utazó megrágalmazta a vizsgálóbíró nagyobb társaság jelenlétében a Kralyica Marija szállóban. Tegnap kellett volna ez ügyben megtartani a főtárgyalást, mivel azonban Pavkov nem jelent meg, elhalasztották és elrendelték Pavkov elővezetését.

A DUNA VIZÁLLÁSA

December 3-án reggel	302
December 4-én	287
December 5-én	264
December 6-án	256
December 7-én	244
December 8-án	200
December 9-én	166
December 10-én	138
December 11-én	125
December 12-én	122
December 13-án	94
December 14-én	80
December 15-én	72
December 16-án	82
December 17-én	108
December 18-án	96

A dinár árfolyamai

Bécs	1259.75	Prága	59.81
Budapest	1267.50	Berlin	—

Dec. 18	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.20	—	—	177.50
Zürich	—	1089.1/8	1089.25	1933.—
Newyork	518.—	56.39	56.375	—
London	25.12	273.65	273.75	484.25
Páris	19.475	203.50	206.—	375.—
Milano	20.90	228.—	227.5/8	403.50
Prága	15.37	167.30	167.35	296.25
Berlin	—	—	1342.50	2380.—
Budapest	72.70	793.—	—	14.1/8
Brüsszel	23.52	—	257.—	453.50
Bécs	—	795.—	795.25	14.25
Bukarest	243.—	—	—	—
Amsterdam	—	—	—	—
Szófia	—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szaloniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Beogradi tözsde

1925 december 18, 5 óra

Bécs	795.—	Prága	167.30
Páris	203.50	Zürich	1089.50
Milano	228.—	London	273.65
Newyork	56.39	Budapest	793.—

Irányzat: szilárd

Zagrebi tözsde

1925 december 18, 5 óra

Bécs	795.25	Prága	167.35
Páris	206.—	Zürich	1089.25
Milano	227.5/8	London	273.75
Newyork	56.37	Budapest	—

Irányzat: csendes

Chicago terménytözsde

1925 december 18, 10 óra

Buza		Tengeri	
December	173.50	December	75.50
május 1926	166.50	május 1926	82.25
Julius	145.1/2	Julius	84.1/8

Irányzat: buza, tengeri szilárd (AVALA)

Novisadi terménytözsde

1925 december 18. (Hivatalos jegyzések)

Buza

bácskai Usancen, duplikát kassza	kötés 280.—	100 mm
bácskai 76-77, 2/0, duplikát kassza	kötés 290.—	200 mm
bácskai 77-78, 2/0, d. k. kötés 295.—	300 mm	
bánáti Usancen, d. k. kötés 275.—	200 mm	
szerémi 75-76, 2 százalék d. k. kötés 282.50,	100 mm	

Zab

bácskai d. k. kötés 185.—	100 mm
---------------------------	--------

Tengeri

bácskai fehér, d. k. kötés 130.—	100 mm	
bácskai III—IV, Tisza 100 százalék kassza	kötés 132.50,	700 mm
bánáti IV, Tisza Rk. kötés 145.—	1000 mm	
szerémi uj, kval. gar. duplikát kassza	kötés 122.50—125.—	550 mm
szerémi szárított d. k. kötés 160.—	100 mm	

Buzakorpa

bácskai gabona, I H. uj jutaszák	kötés 130.—	1000 mm
----------------------------------	-------------	---------

Irányzat: változatlan

Novisadi értéktözsde

1925 december 18. (Hivatalos jegyzések)

Állami kölcsönkötvények

1921. évi 7 százalékos beruházási kölcsön, kereslet 75.—, kínálat 77.50, kötés 76.50, 4 százalékos kölcsön Bosznia-Hercegovina agrárviszonyainak rendezésére kereslet —, kínálat —, kötés —.

Állami sorsjegyek

2 és fél százalékos állami hadikártérítési sorsjegy kereslet 329.—, kínálat 331.—, kötés 330.—.

1888. évi nyereségy sorsjegy (Dohány sorsjegy) kereslet —, kínálat —, 2 százalékos sorsjegykölcsön új szelvényekkel kereslet —, kínálat —.

Részvények

Városi jódosgyógyfürdő és ásványvíz részvénytársaság kereslet —, kínálat 75. Iparbank kereslet 135.—, kínálat 140.—, kötés —.

Hirdetőink figyelmébe!

Vasárnapi számunk részére hirdetéseket csak szombat délig, hétköznapokon pedig délután 5 óráig veszünk fel.

A „Délbácska“ kiadóhivatala.

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralekban levő előfizetőinket és viszontelárúzóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel

„Délbácska“ kiadóhivatala.

Szerkesztésért felel: TOMAN SÁNDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA“ lapkiadóvállalat

HIRDETÉSEK

Nagy Karácsonyi occasio

Karácsonyfadiszek!
Karácsonyi ajándéktárgyak!

Játékárak, u. m.: lovak, biciklik, babák, szánkók, babakocsik stb. stb. óriási választékban

Pisker József és Tsánai, Novisad
Kralja Petra u. 3., a volt Fischer-féle bazár.

Karácsonyi ajándék-cukorkák

legolcsóbbak

Erdélyi cukorka üzletében,

Apolló épületében. — Ugyanott egy kifutó fiu vagy leány felvétetik. 2

A karácsonyi és ujévi ünnepekre kitűnő szerémi fehér és siller

B O R

literenkint 7.— dinárért kapható

MÁRIÁS SAMU vendéglősnél, a Darányi-telepen.

FARKAS és DÜRBECK

könyvnyomdai műintézete

Novisad, Željeznička ulica 30.

VÁLLAL:

Napilapokat, szépirodalmi műveket, meghívókat, eljegyzési és esketési lapokat, falragaszokat, ügyvédi, közigazgatási, ipari és kereskedelmi nyomtatványokat a legizlésebben és olcsó áron.

TELEFON: 488. SZÁM.

Garantált tiszta virág-

MÉZET1 kg. Din. 15.— küldök szét postán
5 és 10 kg-os kannákban.**N. DIMOVIĆ, Novi Sad.**Egy kisebb
családi házat

vennék 50 000 dináron alul.

Cim a kiadóban.

**ELEGÁNS
és TARTÓS**

cipőt csak

Sabolić Pál-nál Novisad,
Ustavska ulica 26.
szám. (2540-6x)**Novisad, Trg Oslobođenja br. 2.**női és férfi divatru üzlet, Matica épületé-
ben üzlethelyiségem felmondása folytán**végeladásnál is olcsób-
ban elárusítást**rendezek, ahol az összes raktáron levő női
és férfi ruhák, harisnyák, gombok,
csipkék, szabó kellékek, női és férfi zseb-
kendők minden elfogadható áron még
beszerzési áron alul is elárusítok. Tisztelettel**Schwartz Vilmos**női és férfi divatru üzlet Novi Sad, Trg
Oslobođenja br. 2.
2429-1**2 amerikai inóasztal**egyik rollóval, majdnem új állapotban
eladó Željeznička ulica 30. szám alatt**„DUBRAVKA“****VINKO FAGJONI**csokoládé és cukorkagyára
Novi Sad, Temerinska u. 14.

ajánlja gyártmányait a legkedvezőbb árakon.

Kifutó fiú felvétetik

Lipkovic tőzsde, Kralja-Alexandra ulica 20.

Akik rendkívül kedvező feltételek
mellett a könyvtelt megakarják ta-
nálni, azok mielőbb jelentkezzenek.
Rövid idő alatt teljes kiképzést nyer-
nek. Érdeklődők forduljanak a ki-
adóhivatalhoz Trg Oslobođenja

818-0

Eladásra kerül a szállító kivánságára:

**57 darab valódi
PERZSA SZÖNYEG**

melyeket a vevő idejében át nem vett.

Egyes példányok is kaphatók.

Érdeklődni és megtekinteni lehetne na-
pontta 9-12 ig és 2-6-ig**SCHENKER & COMP.**

szállító cégnél

Novisad, Sremska ul. 7. (a Strand uton)
2547-1-5NAGY
KARÁCSONYI
OLCSÓ VÁSÁR
(10-20%-os árle-
szállítással)
PAPYRUSNÁL
Jevrejska ul. 7.

Szép és olcsó

**Karácsonyi
ajándékok**

kaphatók

Ertl Bálintékszerész és órásnál Novi
Sad, Kralja Petra u. 30.**MEGHIVÓ**„A BELTÉRI KATHOLIKUS KÖR“
f. hó 19-én, szombaton este fél 9 órai kez-
dettel, saját helyiségében (Templomudvar 2.)**Jótékonykezéü Műsoros Estélyt**

rendez. Belépődij személyenkint 15.— dinár.

MŰSOR:

Bellini: „Norma“ (quartett)

előadják: Pattiera Bianca, Vitaliani

Róbert, Rózsa Feri, Pattiera Frano.

Tchaikowsky: „Jumitten des Balles“.

Schubert: „Ébresztő“.

Schubert: „Die Forelle“

énekli: Knézy Paula zongorán kíséri

Vig Bözsi.

Ady: a) „Álmodik a nyomor“,

b) „Aki helyemre áll“,

c) „Az Isten balján“,

szavalja Lehel Aranka.

Schubert: „Virág fakadás“.

Gounod: „Frühlings lied“.

Chopin: „Das Ringlein“.

énekli Müller Babsy zongorán kíséri

Vig Bözsi.

SzünetMendelssohn: a) „Ich wollt meine Lieb
ergösse sich“,

b) „Herbstlied“,

előadják: Müller Babsy, Knézy Paula,

Vig Bözsi.

Donizetti: „Liebestraum“ (quartett),

előadják: Pattiera Bianca, Vitaliani

Róbert, Rózsa Feri, Pattiera Frano.

MŰHELYÁTHELYEZÉS!

2513-3x

HOLITZKY KÁROLY

VILLAMOSSÁGIGÉPJAVITÓMŰHELY NOVISAD

műhelyét kibővíve Temerini uca 33. alá

helyezte át. Táviratcim: Technika Novisad

FOJT kalapfestő-intézetNői, férfi és gyermek-
kalapok alakítását vál-
talja az új formák szerini
Festés minden színben
Uj női és férfi kalapok

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

FIGYELEM!**Ha szükségletét a Karácsonyi ünnepekre**

fűszer és csemege üzletben szerzi be,

SOK PÉNZT TAKARIT MEGmert elsőrendű árut, u. m.: mézet, diót, mandulát, mogyorót, mazsola-
szőlőt, datolyát, kávét, kakaót, teát, rumot, arancsot, csokoládét,
különböző cukorkát, sajtokat, különféle halakat és legkülönbözőbb
csemegéket és fűszerárut lényegesen**olcsóbb áron**szerzi be nálam, mint bármely más üzletben. — Ezért saját érdekében felhívom figyelmét,
hogy egész szükségletét a fent jelzett cikkekben nálam szereze be.

Teljes tisztelettel

N. DIMOVIĆ

NOVI SAD.

2566-1-2

STARI BEČEJ.